

Василь Андрійович Симоненко (1935-1963)

Зміст

Анкета.....	1
Психологічний портрет	2
Зі спогадів про В. Симоненка	2
Джерела	3

Анкета

Загальні відомості. Василь Андрійович Симоненко (1935-1963) український поет і журналіст, шістдесятник, борець за права людини, він у досить молодому віці мав міцні переконання й суворі принципи, чітке усвідомлення сутності людини, навколишньої дійсності, творчості, гордість свого покоління, сучасники йменували його «витязем» і «лицарем»; автор громадянської й патріотичної лірики, гумористичних і сатиричних творів, казок для дітей, щоденникових записів, прозових творів

«Я - українець. Оце і вся моя автобіографія».

«Щось у мене було від діда Шевченка і від прадіда Сковороди»

«Лицар на білому коні», «лицар нескореного покоління», «витязь молоді української поезії, людина короткої, але яскравої, як спалах, долі» (О.Гончар)

Життєве кредо: «Не піддавшись зарібку легкому, я не прислужував ніколи і нікому».

«Живе лиш той, хто не живе для себе, Хто для других виборює життя».

(«Можливо, знову заgrimлять гармати»).

Псевдоніми — В. Щербань, С. Василенко, Симон

Місце народження. 8 січня 1935 року село Біївці Лубенського району Полтавської області

Батьки. Мати - Ганна Федорівна Щербань з дитинства мріяла стати вчителькою, але не склалося і на життя вона заробляла важкою працею швачки; батько - Андрій Леонтійович – самодіяльний актор, учитель і художник. Зростав без батька (батько покинув сім'ю, коли сину не виповнилося і року).

Батька замінив **дід Федір Трохимович Щербань** (батько матері), він «любив... читати історію та географію, а ще Шевченка та Горького»

Освіта. Біївська початкова школа; середня школа в Тарандинцях; факультет журналістики Київського університету

Діяльність. Поет, журналіст (працював в обласній газеті «Черкаська Правда» і «Молодь Черкащини», пізніше — кореспондентом «Робітничої газети» в Черкаській області), діяч українського руху опору (брав участь у комісії, котра виявляла місця масових розстрілів таємних поховань жертв сталінського терору).

Сім'я. Людмила Павлівна Півторадна – друкарка у редакції газети «Молодь Черкащини», син – Олесь

Останні роки. У 1962 р. В. Симоненка жорстоко побили працівники міліції залізничної станції м. Сміла. Внаслідок цього побиття у Симоненка невдовзі розвинувся рак.

Смерть. Помер 13 грудня 1963 року у Черкаській лікарні у 28-річному віці

На могилі поета встановлено пам'ятник роботи скульптора С. Грабовського, де на постаменті золотом викарбувані слова цього вірша, що став піснею: «Можна все на світі вибрати, сину, вибрати не можна тільки Батьківщину»

Визнання. У 1995 р. посмертно присуджено Державну премію ім. Т.Г.Шевченка.

Основні твори. Збірки поезій «Тиша і грім», «Лебеді материнства», «Земне тяжіння», збірка новел «Вино з троянд», поетичні казки «Цар Плаксій та Лоскотон», «Подорож у країну Навпаки», «Казка про Дурила»

Відомі вірші «Лебеді материнства», «Жорна», «Баба Онися», «З дитинства», «Піч», «Дід умер», «Мій родовід», «Грудочка землі», «О земле з переораним чолом», «Ти знаєш, що ти — людина?», «Україні»

Пам'ять. У Біївцях на Полтавщині збереглася хата, де народився Василь. Сільська рада викупила її в тих господарів, яким Ганна Федорівна продала, переїжджаючи до Черкас. У 1965 року на громадських засадах тут створено музей.

Є музей Симоненка в Тарандинцівській середній школі, яка тепер носить його ім'я. Серед експонатів — парта, за якою сидів Василь, його табелі успішності, класні журнали, зошити з творами з літератури, збірки віршів, фотографії, газети й журнали з публікаціями про нього. Екскурсії для школярів-новачків та гостей школи ведуть учні старших класів

У Черкасах існує Літературно-меморіальний музей Василя Симоненка.

Ім'ям поета названо вулиці в багатьох містах України.

25 грудня 2008 року Національний банк України випустив в обіг пам'ятну монету номіналом 2 гривні, присвячену поету.

17 листопада 2010 року в місті Черкаси на вулиці Фрунзе, біля палацу одруження, було відкрито пам'ятник поетові.

Психологічний портрет

Був веселою, доброзичливою людиною, романтиком, ліриком, закоханим у життя, істинним патріотом. Жилось йому важко і матеріально, і морально. Внутрішньо він не міг змиритися з обмеженою "демократизацією" періоду відлиги і дуже гостро відчував фальш і неповноцінність суспільного життя.

Зі спогадів про В. Симоненка

Ганна Трохимівна Щербань, мати В. Симоненка. «Вася не зносив хорошої одежини, не з'їв смачного куска хліба, не поїздив по світу подивитись, як люди живуть. Він купував книги. Працював день і ніч, писав у кухні»...

«Десятирічку закінчив із золотою медаллю. А вчитися йому було ой нелегко! П'ять класів він закінчив у Біївцях, а решту - в сусідніх селах. А це 9 кілометрів лише в один кінець. Погоєнні зими були люті й сніжні. А пальто у Басі - пошарпане, чоботи - діряві. Тільки ніколи, ні разу не запізнівся він на урок. Було питаю його: "Важко тобі, Васю?..". А він весело відказує: "Та чого там важко? Доки дійду до школи, то всі уроки повторю, а як назад вертаюся, то всі пісні переспіваю"». «Мадонно мого часу!» - так звертався поет до матері.

Іван Світличний, український поет. «У пам'яті всіх, хто знав Василя, він залишиться незвичайним життєлюбом. Уже коли всі знали, що йому не встати з ліжка, не писати віршів і не читати їх іншим, багато його київських друзів їздило до Черкас, щоб хоч чимось скрасити останні дні його життя і хоч чимось допомогти йому. Ми боялися, що нерви здадуть, і ми завдамо йому мимовільної прикраси.

Але наші побоювання видалися даремними. І не тому, що ми всі були мужніми і вольовими. Василь надзвичайно спрощував ситуацію; вже важко дихаючи, він, як і раніше, сипав дотепами, каламбурами, сміявся і примушував сміятися інших, і жодним словом чи жестом не дав знати про свою приреченість, хоч вже знав про неї не гірше за інших».

Директор Тарандицівської середньої школи Федір Барабаш: «Я пригадую 1949 рік, коли Василь вступив до 8 класу нашої школи. Скоро він стає членом двох гуртків — літературного і фізичного. Він любив математику й розв'язував складні задачі. Впадали в око його старанність і наполегливість. Він перечитав усі книжки зі шкільної бібліотеки».

Учителька математики Тарандицівської середньої школи Уляна Миколаївна Демченко: «Якось зарядила хуртовина. У такі дні наша школа затихала, бо підвозу тоді не було. І раптом на шкільному порозі з'явилася снігова баба. Це з усіх чужосільців прийшов до школи лише Василь. На уроках він був серйозний — аж занадто. У класі виділявся, по-перше, своїм бідним одягом, по-друге, розумом. Навіть учителі не читали стільки книжок, як наш найкращий учень».

Працівник газети «Молодь Черкащини» Микола Дашиківський: «Я завжди бачу Василя прозорим і ніжним, з лагідною посмішкою на худорлявому обличчі. Коли ж він про когось недоброзичливо відгукувався, то говорив лише одне слово «пігмей». Ставши відомим поетом, Василь залишався таким же простим і звичайним хлопцем... У його поведінці не було ані тіні якоїсь зверхності над своїми колегами по перу, зазнайства..., він... був дотепним жартівником, веселим хлопцем і чудовою людиною..., до безтями закоханою в життя і поезію».

Джерела

Вікіпедія. [Симоненко Василь Андрійович](#)

Грицун Р. Василь Симоненко – модний хіпстер-шістдесятник. <https://tribuna.pl.ua/news/vasil-simonenko-hipster-shistdesyatnik/>

Коваленко Л. Т. Українська література : підруч. для загальноосвіт. навч. закладів. 7 кл. / Л. Т. Коваленко. — К. : Видавничий дім «Освіта», 2016.

Міщенко О.І. Українська література : підруч. для 7-го кл. загальноосвіт. навч. закл. — Київ : Генеза, 2015

Павлів І. В. Уроки української літератури для 7 класу: навч. посіб. / І. В. Павлів. – К.: Дивослово, 2016.

Паращич В. В. Українська література. 7 клас: Плани-конспекти уроків.— Х.: Веста, 2010

Чупринін О. О. Усі уроки української літератури в 7 класі. II семестр. — Х.: Вид. група «Основа», 2015.